

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การสร้างเกณฑ์การประเมินงานทัศนศิลป์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ยลศาสตร์ศิลป์ ๔ ถิ่นไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สร้างเกณฑ์ประเมินงาน เตรียมการนำเสนอ
รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

.....

การประเมินงานทัศนศิลป์ คือ การสร้างหลักเกณฑ์เพื่อประเมินผลงานศิลปะให้เกิดความเที่ยงธรรม เป็นการรวบรวมข้อมูลมาประกอบพิจารณาในทุก ๆ ด้านเพื่อการตัดสินใจ การประเมินมีความสำคัญมากและมีผลกระทบโดยตรงต่อนักเรียนหรือศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงาน จึงควรดำเนินการด้วยความรอบคอบใช้หลักวิชาประกอบ และมีความยุติธรรมอย่างทั่วถึง โดยหลักเกณฑ์การประเมินงานทัศนศิลป์ ๓ ด้าน คือ ด้านความงามทางทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ด้านเนื้อหาสาระ และด้านอารมณ์ความรู้สึก

องค์ประกอบของการประเมินงานทัศนศิลป์

๑. ศิลปิน
๒. ผลงาน
๓. ผู้วิจารณ์

คุณสมบัติของผู้ประเมินงานทัศนศิลป์

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะทั้งศิลปะประจำชาติและศิลปะสากล
๒. มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ
๓. มีความรู้เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์
๔. มีวิสัยทัศน์กว้างขวาง ไม่คล้อยตามคนอื่น และไม่ถือคติ
๕. มีความกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง

ในการประเมินงานทัศนศิลป์ที่ดี ควรมีหลักการ และมาตรฐานในการประเมิน โดยสามารถใช้กระบวนการวิเคราะห์ เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประเมินผลงานศิลปะ

การวิเคราะห์ คือ การพิจารณาแยกส่วนประกอบหรือรายละเอียดที่ปรากฏอยู่บนผลงานทัศนศิลป์ ออกเป็นส่วน ๆ ได้แก่ ทัศนธาตุ องค์ประกอบศิลป์ และความสัมพันธ์ของผลงาน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนแล้วจึงนำมาใช้ในการประเมินคุณค่าของงานทัศนศิลป์

กระบวนการในการประเมินงานทัศนศิลป์

การวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าของงานศิลปะโดยทั่วไปจะพิจารณาจาก ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านความงาม

เป็นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าในด้านทักษะฝีมือ การใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ และการจัดองค์ประกอบศิลป์ว่าผลงานชิ้นนี้แสดงออกทางความงามของศิลปะได้อย่างเหมาะสมสวยงามและส่งผลต่อผู้ดูให้เกิดความชื่นชมในสุนทรียภาพเพียงใด ลักษณะการแสดงออกทางความงามของศิลปะจะมีหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของยุคสมัย ผู้วิเคราะห์และประเมินคุณค่าจึงต้องศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจด้วย

๒. ด้านสาระ

เป็นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของผลงานศิลปะแต่ละชิ้นว่ามีลักษณะส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม ตลอดจนจุดประสงค์ต่างๆ ทางจิตวิทยาว่าให้สาระอะไรกับผู้ชมบ้าง ซึ่งอาจเป็นสาระเกี่ยวกับ
ธรรมชาติ สังคม ศาสนา การเมือง ปัญญา ความคิด จินตนาการ และความฝัน

๓. ด้านอารมณ์ความรู้สึก

เป็นการคิดวิเคราะห์และประเมินคุณค่าในด้านคุณสมบัติที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกและสื่อ
ความหมายได้อย่างลึกซึ้งของวัสดุ ซึ่งเป็นผลของการใช้เทคนิคแสดงออกถึงความคิด พลัง ความรู้สึกที่ปรากฏ
อยู่ในผลงาน